

изучения техногенных геохимических аномалий. – М.: ИМГРЭ, 1984. – 56 с.

3. Яблонская Д.А. Формы нахождения тяжелых металлов в почвах и техногенных месторождениях// Вестник МГУ. – Сер. 4, Геология. – №4. –2003. – С. 67-71.

4. Elzinga E.J. Absorption mechanisms of Pb on amorphous silica / E. J. Elzinga, D. L. Sparks // Proc. 5 Intern. Conf. On The Biogeochem. Of Trace Elements. – Vienna, 1999. – P.340-341.

5. Taylor R. W. Kinetic of zink sorption by soils / R. W. Taylor, K. Hasan, A. Menadi, J. W. Shufort // Commun. Soil. Sci. Plant Ana. - 1995.- Vol. 26.- P. 1761 - 1771.

ВПЛИВ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ НА СТАН ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

І.В. КРЕЧУН, О.В. ДУХНІЧ

*Буковинський фінансово-економічний університет,
Чернівці, Україна*

Людина – це біологічна істота, тому всі природні фактори та умови, у яких вона живе, впливають на її здоров'я. Активна трудова діяльність упродовж багатьох тисяч років розвинула й ускладнила взаємозв'язок людини і природи. Лише шляхом пристосування до навколишнього середовища людина залишається жити на Землі. Сьогодні природне середовище, в якому діє людина, змінюється швидше порівняно з адаптивністю людини, що негативно відбивається на її здоров'ї.

Мета статті: представити глобальні та регіональні екологічні проблеми, як наслідок кризи світових науково-технічних революцій, кризи суто технічної орієнтації людства на вибір помилкової стратегії підкорення природи, хибного цивілізаційного спрямування розвитку людства і в зв'язку з цим необхідності упровадження нових пріоритетів людських цінностей, нового світогляду планетарного людства, безпеки життєдіяльності, гармонізації відносин природи й людини, примноження багатств природи, безумовного виконання всіма державами Міжнародного екологічного права.

Постановка проблеми: Науковий аналіз свідчить, що майже 80% управлінських рішень у третьому тисячолітті будуть стосуватися проблем здоров'я населення. Серед них за обсягом і важливістю питань перше місце посідатиме галузь екологічної політики. Незважаючи на те, що екологічна політика включає багато важливих аспектів, пріоритетними є і завжди будуть питання про вплив екологічної безпеки на життя й здоров'я населення. Проблеми взаємовідносин між живими істотами та умовами їхнього життя вивчає наука екологія (від *oikos* – дім, житло та *logos* – наука). Рівновага людини з навколишнім світом – це насамперед її комфортне відчуття себе в ньому. Такий стан передбачає сприятливе поєднання умов життя, як природних, так і соціальних.

Аналіз динаміки навколишнього середовища в Україні за останні десятиліття показав високий рівень корелятивного зв'язку між станом екологічних систем і зокрема довкілля, загальним станом економіки та рівнем здоров'я населення України. Щороку довкілля забруднюється близько 100 млн. т. шкідливих речовин, а їх загальне накопичення становить 5 млрд. т. Незважаючи на те, що зі скороченням обсягів виробництва спостерігається зменшення його забруднюючого впливу, джерел екологічної небезпеки в Україні достатньо, щоб говорити про затяжну еколого-економічну кризу, яка має відповідний соціальний аспект. Саме екологічна складова умов життєдіяльності є одним з найбільш економічно залежних факторів, що визначають життєвий рівень населення і його основний показник - здоров'я. Так, доведено, що проживання в сприятливих екологічних умовах впливає на збільшення тривалості життя і зменшення економічних витрат на відтворення народонаселення. Також вищий економічний рівень забезпеченості сприяє більшій екологічній захищеності і, як результат, - вищому рівню здоров'я й більшій тривалості життя.

Покоління наших предків жили в тісному спілкуванні з природою. Уклад життя та праці був синхронним із природними режимами. Кожна пора року мала притаманні тільки їй трудову налаштованість і режим життя. Проблема здоров'я людини вирішувалась досить ефективно і просто. Це пояснюється тим, що культура здоров'я складалась в індивідуальній свідомості особистості поступово, під впливом природних умов життя і була важливим елементом загальної культури людини.

Нині вся сукупність факторів діяльності людини, які негативно впливають на її здоров'я, вимагає іншого підходу до проблеми формування здоров'я. Сьогодні люди живуть у режимі виробничого циклу, однаково в будь-яку пору року. Умови життя та праці сучасної людини, безперечно, покращились, але наслідки цього далеко не однозначні.

Забрудненість навколишнього середовища, поряд із токсичними ефектами, приховує у собі небезпеку генетичних змін (на потреби промисловості спалюється 10 млрд. т. палива, у повітря потрапляє біля 20 млрд. т. вуглекислого газу, 300 млн. т. чадного газу, 50 млн. т. окису азоту, сотні млн. т. пилу, велика кількість шкідливих та канцерогенних речовин).

Забруднення атмосфери стало великою проблемою для міст. Осідання викидів на крапельках води зумовлює появу димних туманів – смогу. Л. Батонн писав: «Станеться одне з двох, або люди зроблять так, що у повітрі стане менше диму, або дим зробить так, що на Землі стане менше людей».

Надходження великої кількості окисів азоту та сірки зумовлює появу кислотних дощів, які забруднюють територію на великих відстанях від джерел їхнього викиду. Такі дощі знищують рослини та тварин, пошкоджують людські споруди та конструкції. Промислові викиди в атмосферу фреонів зменшують товщину озонового шару навколо Землі, який захищає живу природу від губної дії ультрафіолетових променів із космосу.

Особливо негативно позначилась на стані здоров'я населення нашої країни аварія на Чорнобильській атомній станції.

Конституційне право на безпечне для життя і здоров'я довкілля (право на екологічну безпеку) тісно пов'язане з правом на життя й охорону здоров'я.

Таким чином, екологічна ситуація потребує мобілізації всіх урядових та неурядових організацій, усього суспільства на вирішення існуючих проблем. Основні шляхи для цього:

- перехід до матеріало- та енергозберігаючих технологій, а в перспективі до замкнених, безвихідних циклів виробництва;
- раціональне природокористування з урахуванням особливостей окремих регіонів;
- розширення природно-заповідних територій;
- екологічна освіта та виховання населення. Вирішення проблеми здоров'я людини закладено в самій людині, у знанні та розумінні нею низки проблем, а також в умінні дотримуватись правил здорового способу життя.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Лук'янова О.М., Резніченко Ю.Г., Антипкін Ю.Г. та ін. Екосистема великого промислового міста України та діти першого року життя. - Запоріжжя: Дике Поле, 2005. – 222 с.
2. Кочін І.В., Черняков Г.О., Сидоренко П.І. та ін. Охорона праці та безпека життєдіяльності населення у надзвичайних ситуаціях. – К.: Здоров'я, 2005. – 432 с.
3. Воронкова В.Г. Роль держави в суспільстві, що змінюється, та її вплив на становлення сталого розвитку // Збірник наукових праць: Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – Запоріжжя: ЗДІА, 2006. - № 26. – С. 16 – 29.
4. Москаленко В.Ф. Медико-соціальні аспекти ліквідації наслідків екологічної катастрофи в мегаполісі. - Автореф. дис.... докт. мед. наук: 14.02.03. – К.: КМАПО, 2001. – 35 с.

ВАЖКІ МЕТАЛЛИ ДОВКІЛЛЯ ТА АДАПТАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ДІТЕЙ

**Н.І. РУБЛЕВСЬКА, В.Д. РУБЛЕВСЬКИЙ, І.М. ВАРІЧ,
Т.В. БЕРДИЧЕВСЬКА, Н.О. КУРБАТОВА**

*ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»,
ОКЗ «Дніпропетровське медичне училище»,
Дніпропетровський міський відділ лабораторних досліджень ДУ «ДОЛЦ»
ДУ «Дніпропетровський обласний лабораторний центр
Дніпропетровськ, Україна*

Спостереження щодо вмісту важких металів (ВМ) у об'єктах навколишнього середовища свідчать про постійну їх присутність у повітрі, воді, продуктах харчування в умовах промислового регіону [1], що визначає актуальність досліджень впливу цих ксенобіотиків на формування здоров'я населення. Мета роботи - оцінити ризик зниження адаптаційних можливостей дитячого населення промислових регіонів у зв'язку з впливом важких металів.